

RADIOCHASTOTALAR BO'YICHA RESPUBLIKA KENGASHI

QARORI

O'zbekiston havo bo'shlig'ida harakatlanayotgan havo transportida ma'lumot uzatish xizmatlarini taqdim etishning texnik shartlari to'g'risida

O'zbekiston havo bo'shlig'idan (shu jumladan tranzit yo'nalishida) milliy va xorijiy havo transporti aviakompaniyalari tomonidan foydalanishining jadallashganligi, havo transportlari bortida yo'lovchilarga xizmatlar ko'lamini kengayayotganligi munosabati bilan havo transportlari bortida keng polosali ma'lumotlarni uzatish xizmatlarini ko'rsatish ommalashayotganligi sababli mazkur xizmatni amalga oshirish uchun geostatsionar va geostatsionar bo'lmagan yo'ldosh stansiyalar bilan aloqani amalga oshiradigan harakatdagi yer stansiyalaridan (ESIM) foydalanish bo'yicha texnik shartlarni qabul qilish zarurati yuzaga kelmoqda.

Shu bilan birga, O'zbekiston Respublikasi a'zo hisoblangan Aloqa sohasidagi hududiy hamdo'stlik (ASHH) tashkiloti Radiochastota spektri va yo'ldosh orbitalaridan foydalanishni tartibga solish Komissiyasining 2024-yil 15-martdagi 25/10-son qarori bilan ASHH mamlakatlarida amalda foydalanish bo'yicha mazkur masaladagi 2/24-son Tavsiyanomasi ma'qullangan.

Xalqaro elektraloqa ittifoqi (XEI) 2015-yilgi Butunjahon radioaloqa konferensiyasi turg'un yo'ldosh xizmatidagi geostatsionar yo'ldosh stansiyalar bilan o'zaro ulanadigan ESIM uchun 19,7-20,2 GHz (kosmos-Yer) va 29,5-30,0 GHz (Yer-kosmos) radiochastota polosalaridan foydalanish to'g'risida 156-Rezolyusiyani qabul qilgan.

XEI 2019-yilgi Butunjahon radioaloqa konferensiyasi turg'un yo'ldosh xizmatidagi geostatsionar yo'ldosh stansiyalar bilan o'zaro ulanadigan ESIM uchun 17,7-19,7 GHz (kosmos-Yer) va 27,5-29,5 GHz (Yer-kosmos) radiochastota polosalaridan foydalanish to'g'risida 169-Rezolyusiyani qabul qilgan.

XEI 2023-yilgi Butunjahon radioaloqa konferensiyasi "Turg'un yo'ldosh xizmatining geostatsionar kosmik stansiyalari bilan o'zaro aloqada bo'lgan havo va dengiz transportlari bortidagi harakatdagi yer stansiyalari tomonidan 12,75-13,25 GHz radiochastotalar polosasidan foydalanish" haqidagi 121-Rezolyutsiyasini va "Turg'un yo'ldosh xizmatining geostatsionar bo'lmagan kosmik stansiyalari bilan o'zaro aloqada bo'lgan harakatdagi havo va dengiz yer stansiyalari tomonidan 17,7-18,6 GHz, 18,8-19,3 GHz, 19,7-20,2 GHz (kosmos-Yer) va 27,5-29,1 GHz va 29,5-30 GHz (Yer-kosmos) radiochastota polosasidan foydalanish" haqidagi 123-Rezolyutsiyasini qabul qilgan.

Yuqoridagilarni hamda Radiochastotalar bo'yicha respublika kengashi a'zolari bilan, shu jumladan, O'zbekiston Respublikasi radiochastota organlari bilan kelishish natijalarini inobatga olgan holda **Radiochastotalar bo'yicha respublika kengashi qaror qildi:**

1. O'zbekiston havo bo'shlig'ida harakatlanayotgan havo transporti bortida harakatdagi yer stansiyalar (ESIM) orqali ma'lumot uzatish tarmog'ini tashkil etishda: geostatsionar orbitadagi yo'ldosh aloqa tarmog'i bilan havo transporti borti o'rtasidagi kanal tashkil etish uchun ikkilamchi asosda 12,75-13,25 GHz (Yer-kosmos), 19,7-20,2 GHz (kosmos-Yer) va 29,5-30 GHz (Yer-kosmos), 17,7-19,7 GHz (kosmos-Yer) va 27,5-29,5 GHz (Yer-kosmos) radiochastota polosalaridan foydalanishga;

geostatsionar bo'lmagan orbitadagi yo'ldosh aloqa tarmog'i bilan havo transporti borti o'rtasidagi kanal tashkil etish uchun ikkilamchi asosda 17,7-18,6 GHz, 18,8-19,3 GHz, 19,7-20,2 GHz (kosmos-Yer) va 27,5-29,1 GHz, 29,5-30 GHz (Yer-kosmos) radiochastota polosalaridan foydalanishga;

amaldagi radioelektron vositalariga xalaqitli ta'sirni oldini olish maqsadida, O'zbekiston Respublikasi havo bo'shlig'ida 3000 metrdan yuqori balandlikda havo transporti bortida ESIM tarmog'iga ulanish va undan foydalanishga ruxsat etilsin.

2. Havo transporti aviakompaniyalari yoki ESIM tarmog'i operatori O'zbekiston Respublikasi havo bo'shlig'ida ESIMdan foydalanish haqidagi ma'lumotni fuqarolik maqsadlardagi radiochastota organi – "EMMM" DUKga taqdim etsin.

Ma'lumotnomada havo transportida o'rnatilgan radioelektron vosita (ESIM stansiya)ning texnik xususiyatlarini ilovada keltirilgan jadvalga muvofiq biriktirsin.

3. Yuqorida ko'rsatib o'tilgan radiochastota polosalarida ESIM tarmog'idan foydalanish quyidagi talablar bajarilganda amalga oshiriladi:

havo transportida ESIMdan foydalanishda, yer usti xizmatlari radioelektron vositalaridan bo'ladigan radioxizmatlardan himoya talab qilmasligi yoki ushbu xizmatlarning rivojlanishini cheklamasligi;

O'zbekiston Respublikasi havo bo'shlig'ida ESIM tarmog'i operatorlari, yer usti radioelektron vositalariga xalaqitli ta'sirlar keltirib chiqarmasliklarini ta'minlashi;

O'zbekiston Respublikasi havo bo'shlig'ida parvozlarni, shu jumladan, tranzit parvozni amalga oshirilayotgan havo transportlarida ESIMdan foydalanishda O'zbekiston Respublikasi hududidagi yer usti tarmoqlariga to'g'ridan-to'g'ri ulanmaslik sharti bilan amalga oshirilishi (O'zbekiston Respublikasi hududida o'rnatilgan ESIM tarmog'i operatorining markaziy yer stansiyasi va konsentratori (gateway)ga ulangan holatlari bundan mustasno);

havo transportida ESIM o'zaro aloqada bo'ladigan geostatsionar yo'ldosh orbitalardagi turg'un yo'ldosh xizmati va/yoki geostatsionar bo'lmagan yo'ldosh orbitalardagi turg'un yo'ldosh xizmati tizimlari XEIning Chastotalar xalqaro ma'lumotnoma registriga (ChXMR) kiritilgan bo'lishi;

XEIning ChXMRga kiritilayotgan geostatsionar yo'ldosh orbitalardagi turg'un yo'ldosh xizmati va/yoki geostatsionar bo'lmagan yo'ldosh orbitalardagi turg'un yo'ldosh xizmati yo'ldosh tarmoqlari bo'yicha arizalarda, ular bilan o'zaro aloqada bo'lgan havo transportidagi ESIM stansiyalari ko'rsatilgan bo'lishi;

havo transportida ESIMdan XEI va ICAO talablariga muvofiq inson hayoti xavfsizligini ta'minlash maqsadida foydalanilmasligi;

“EMMM” DUK so'roviga asosan havo transporti aviakompaniyalari yoki ESIM tarmog'i operatorlari tomonidan havo transporti bortida o'ziga tegishli radioelektron vositalar o'rnatilgan aviakompaniyalar ro'yxati, ularning parvoz yo'nalishini va ESIM stansiyalari bo'yicha qo'shimcha ma'lumotlarni taqdim etishi;

havo transporti aviakompaniyalari yoki ESIM tarmog'i operatorlari havo transportlari bortida o'ziga tegishli radioelektron vositalarning texnik xususiyatlar, aviakompaniyalar ro'yxati, aloqa ma'lumotlari o'zgargan taqdirda, bu haqda “EMMM” DUKga tegishli ma'lumotlarni taqdim etishi kerak.

4. “EMMM” DUK:

havo transporti aviakompaniyalari yoki ESIM tarmog'i operatorlarining ma'lumotlari asosida havo transportida o'rnatilgan radioelektron vosita (ESIM stansiya)larni ro'yxatga olsin;

havo transporti aviakompaniyalari yoki ESIM tarmog'i operatorlari ma'lumotnomasida taqdim etilgan radiochastota polosasi va qurilmaning texnik tasniflari bo'yicha ma'lumotlarni 3 kun muddat ichida O'zbekiston Respublikasining boshqa radiochastota organlariga taqdim etsin.

5. Havo transporti aviakompaniyalari yoki ESIM tarmog'i operatori tomonidan taqdim etilgan ESIM stansiyaning texnik xususiyatlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi radiochastota organlarining salbiy hulosalari olinganda “EMMM” DUKning so'roviga muvofiq tegishli ESIM stansiyalaridan O'zbekiston Respublikasi havo bo'shlig'ida foydalanilishi to'xtatilsin.

6. Mazkur qaror havo transportlari bortida ESIM uchun radiochastota spektridan foydalanish uchun to'lov masalalar, axborot xavfsizligini ta'minlash bo'yicha talablarga tadbiq etilmasligi belgilansin.

7. “EMMM” DUKga havo transporti aviakompaniyalari yoki ESIM tarmog'i operatorlari tomonidan ushbu qaror va O'zbekiston Respublikasining radiochastota spektridan foydalanish borasidagi normativ-huquqiy hujjatlari talablariga rioya etilishini qonunchilikda belgilangan tartibda monitoring qilish yuklatilsin.

Rais o'rinbosari

Sh. Shermatov

*Radiochastotalar bo'yicha respublika
kengashining 2026-yil 19-fevraldagi
852-son qaroriga ilova*

ESIM stansiyalarining texnik xususiyatlari

№	Texnik ma'lumot turi	Javoblar/Izoh
1.	Havo transporti aviakompaniyasi yoki ESIM tarmog'i operatorining nomi, pochta manzili, telefoni, elektron pochta	
2.	Favqulodda bog'lanish uchun havo transporti aviakompaniyasi va ESIM tarmog'i operatorining aloqa ma'lumotlari, pochta manzili, telefon, elektron pochta	
3.	Yo'ldosh aloqa tarmoq operatorining nomi	
4.	Yo'ldosh aloqa tarmog'ini ro'yhatdan o'tkazgan aloqa ma'muriyati	
5.	Yer-kosmos yo'nalishidagi radiochastota polosalari, <i>MHz</i>	
6.	Yer-kosmos yo'nalishidagi yo'ldosh aloqa tarmog'i nurining nomi	
7.	Kosmos-Yer yo'nalishidagi radiochastota polosalari, <i>MHz</i>	
8.	Kosmos-Yer yo'nalishidagi yo'ldosh aloqa tarmog'i nurining nomi	
9.	Geostatsionar orbitadagi Kosmik apparatning nomi (<i>geostatsionar bo'lmagan orbitadagi Kosmik apparatlar uchun mazkur bandni to'ldirish talab etilmaydi</i>)	
10.	XEIda ro'yxatga olingan yo'ldosh aloqa tarmog'i/tizimining nomi va ID raqami	
11.	XEI ro'yxatidan o'tkazilgan operatorining xizmat ko'rsatish turlariga ESIM orqali ma'lumot uzatish xizmati kiritilganligi	
12.	Antennaning ekvivalent diametri, <i>m</i>	
13.	Uzatuvchi antennaning kuchaytirish koeffitsienti, <i>dBi</i>	
14.	Uzatuvchi antennaning yo'naltirilganlik diagrammasi	
15.	Qabul qiluvchi antennaning kuchaytirish koeffitsienti, <i>dBi</i>	
16.	Qabul qiluvchi antennaning yo'naltirilganlik diagrammasi	
17.	Yer-kosmos yo'nalishidagi maksimal e.i.r.p., <i>dBW</i>	
18.	Kosmos-Yer yo'nalishidagi maksimal e.i.r.p., <i>dBW</i>	
19.	Geostatsionar bo'lmagan orbita joyining ishchi burchaklari, <i>graduslarda</i>	
20.	ESIM tarmoqlarni himoyalash algoritmlari	
21.	Havo transportida o'rnatilgan ESIM stansiyasi orqali O'zbekiston Respublikasining yer usti tarmoqlariga ulanish rejasi	
22.	Tizim tomonidan ruxsat etilgan hududlardan tashqarida ishlashining oldini olish uchun qanday texnik va dasturiy mexanizmlar joriy etilgan? (<i>Misol uchun ruxsat bermagan chegaradosh davlatlar hududidan o'tganda, ESIM tarmog'iga ulanmaslik choralari ko'rilganligi</i>)	
23.	ESIMning to'g'ri va samarali ishlashi uchun o'z ichiga olgan quyidagi uchta element: xalaqitlarni boshqarish mexanizmi, yoqish/o'chirishni amalga oshirish vositasi, tarmoqni markazlashgan holda monitoring qilish va uni boshqarishni o'z ichiga olgan funksiyasi (Network control and monitoring centre - NCMC); ular o'rtasida aloqa, harakatlar ketma-ketligi mavjudligi; shuningdek, ushbu harakat/funksiyani amalga oshirish vaqtini baholash imkoniyati.	

TAYYORLADI

Radiochastotalar bo'yicha
respublika kengashi kotibi,
Radiochastota spektridan
foydalanishni tartibga
solish bo'limi boshlig'i

D. Dusmatov

KELISHILGAN

O'zbekiston Respublikasi MV
radiochastota organi 29543 h/q

2026-yil 11-fevraldagi
12/465-son xati bilan

KELISHILGAN

O'zbekiston Respublikasi
Raqamli texnologiyalar
vazirligi radiochastota
organi "EMMM" DUK

2026-yil 30-yanvardagi
12-08/212-son xati bilan

KELISHILGAN

O'zbekiston Respublikasi
Adliya vazirligi

2026-yil 10-fevraldagi
10-16/14-6/1610-son xati bilan

KELISHILGAN

O'zbekiston Respublikasi
Iqtisodiyot va moliya vazirligi
huzuridagi bojxona qo'mitasi

2026-yil 29-yanvardagi
02-05/6-1045-son xati bilan

KELISHILGAN

O'zbekiston Respublikasi DXX
radiochastota organi
DXX MAvaAHM

2026-yil 14-fevraldagi
8/1011 xdfu-son xati bilan

KELISHILGAN

O'zbekiston Respublikasi
Favqulodda vaziyatlar vazirligi

2026-yil 29-yanvardagi
2/4/32-366-son xati bilan

KELISHILGAN

O'zbekiston Texnik jihatdan
tartibga solish agentligi

2026-yil 4-fevraldagi
03-17-464-son xati bilan

KELISHILGAN

Raqamli texnologiyalar
vazirligi huzuridagi
"O'zkomnazorat" inspeksiyasi

2026-yil 2-fevraldagi
02-17/195-son xati bilan

KELISHILGAN

O'zbekiston Respublikasi
Transport vazirligi huzuridagi
Fuqaro aviatsiyasi agentligi

2026-yil 30-yanvardagi
01-39/12-414-son xati bilan

KELISHILGAN

O'zbekiston Respublikasi
Ekologiya va iqlim o'zgarishi milliy
qo'mitasi huzuridagi
Gidrometeorologiya xizmati agentligi

2026-yil 9-fevraldagi
01-15/179-son xati bilan

KELISHILGAN

O'zbekiston Respublikasi
Transport vazirligi huzuridagi
“O'zaeronavigatsiya” Markazi DUK

2026-yil 28-yanvardagi
02-05-95-son xati bilan